

ÚVODNÍK

Knihovna třetího tisíciletí?

Marie Zejdová

Po té, kdy v roce 1990 vrátila Vojenská akademie Brno Masarykově univerzitě budovu na Veveří ulici 70, se do ní celkem bez větších problémů přestěhovaly všechny katedry i všechna pracoviště a oddělení Právnické fakulty. Potíže však vznikly s umístěním knihovny. Prostory, které byly pro ni vytypovány neodpovídaly především po stránce statické, bylo třeba provést technicky i finančně náročné stavební úpravy.

Proto zůstal veškerý knihovní fond až do roku 1995 uložen ve skladech v budově na Zelném trhu 2 (kde fakulta sídlila od svého obnovení v roce 1969) a kde byly poskytovány i veškeré služby výpůjční. V budově na Veveří 70 byla v září 1991 otevřena studovna s původně 50 a posléze s 80 místy, která byla vybavena tak, aby zabezpečila všechny základní informační a knihovnické služby pro všechny kategorie uživatelů knihovny. Zajišťovány byly i služby kopírovací, k dispozici byl jeden kopírovací stroj s obsluhou, jehož kapacita však přestala postupem času dostávat poptávce.

Stavební úpravy prostor v 1. a 2. suterénu na jižní straně budovy (pod hlavním vchodem) byly zahájeny v roce 1992, původní projekt uzavřených skladů byl změněn a prostor 1. suterénu byl vyřešen tak, aby byl čtenářům umožněn tzv. volný výběr. Tato část stavby byla fakultě předána na konci roku 1995 a vzápětí byla zahájena úprava prostor v severním křídle, kde spojením 3 původně samostatných místností a přilehlé chodby vznikla jedna velká místnost, která měla sloužit jako nová, moderní a především podstatně větší studovna. Práce na ni byly dokončeny v říjnu, kolaudace proběhla téměř v předvečer (15.10.1996) slavnostního zahájení provozu v nových prostorách. Vybudovat zbývá pouze atrium v té části dvora, která přiléhá ke studovně. Firma Stavening, která zajišťovala veškeré stavební práce, slíbila jeho předání v první polovině roku 1997.

Slavnostně byly nové prostory otevřeny za účasti pozvaných hostů, představi-

telů Masarykovy univerzity, Právnické fakulty a významných právnických institucí České republiky ve čtvrtek dne 17.11.1996. Po projevech děkana Právnické fakulty MU doc. JUDr. Josefa Bejčka, CSc. a rektora Masarykovy univerzity prof. RNDr. Eduarda Schmidta, CSc., byla přestřižením pásky symbolicky zahájena nová etapa v činnosti Ústřední knihovny Právnické fakulty. Pro „veřejnost“ byl provoz zahájen v pondělí dne 24.10.1996.

Služby poskytované v těchto nových prostorách jsou i nově koncipovány, jejich hlavní zásadou je umožnit čtenářům přístup přímo k informačním pramenům. Tato zásada byla uplatněna jak při budování studovny, tak i při budování půjčovny, kde je většina odborného fondu umístěna v části volně přístupné. Takový otevřený přístup ke knihovnímu fondu vyžaduje však jeho důkladnější ochranu proti krádežím. Ve vstupní části bylo proto instalováno elektromagnetické zabezpečovací zařízení holandské firmy DIALOC, které v případě, že je kniha vynášena neoprávněně, reaguje světelným a zvukovým signálem na magnetický proužek v knize. V případě, že si čtenář knihu řádně vypůjčil (podepsal stvrzenku) je proužek v knize deaktivován a k výše uvedeným problémům nedojde (po vrácení knihy je před zařazením knihy na regál opět provedena jeho aktivace).

Předpokladem volného výběru knih je jejich věcné rozčlenění, které umožní čtenáři orientaci podle oboru, který ho v dané chvíli zajímá. Protože díky rozhodnutí prvního vedoucího knihovny PrF MU PhDr. Radomíra Lukavského je fond od začátku takto stavěn a tříděn, mohli jsme k volnému výběru přejít bez problémů a dá se říci, že jsme až teď plně docenili „genialitu“ jeho rozhodnutí. Dr. Lukavský, který je již v důchodu, byl na slavnostním otevření knihovny také přítomen.

Část fondu, která je určena pouze k prezenčnímu studiu nebo je domů půjčována pouze výjimečně (diplomové a ostatní práce obhájené na fakultě, periodika, tzv. starý fond tj. fond knihovny PrF MU z let 1919–1950) je uložena v uzavřené části skladu, v patrovém skladu v 1. suterénu a v tzv. kompaktních (pojízdných) regálech ve 2. suterénu. Tento typ regálů umožňuje výraznou úsporu skladovacího prostoru, regály jsou přiraženy k sobě a ulička je vytvářena vždy podle potřeby v místech, kde je hledaná kniha uskladněna.

Studovna, jejíž projekt byl také a určitě k lepšímu změněn, když byly zrušeny příčky, které prostor zbytečně členily, je řešena v několika sektorech. Ve vstupní, rušnější části jsou umístěna periodika (řazena abecedně podle názvu), vždy docházející rok, u vybraných právnických titulů i ročníky starší. V této části, v prostoru, který ke studovně přiléhá, jsou umístěny i tři samoobslužné kopírky, kopírovací karty jsou ke koupi u pultu ve studovně.

V části oddělené od hlavního prostoru studovny i od ostatního oborově členěného fondu studovny jsou umístěny učebnice, zatím vždy 1 výtisk od každého

titulu (jak zatímní zkušenosti ukazují bude třeba tento počet zvýšit). Zvláště jsou také vyčleněny Sbírký zákonů z minulého i tohoto století. V této části studovny je také umístěn počítač, napojený na fakultní síť, který umožňuje práci s ASPI. Další počítač umístěný v půjčovně umožňuje vyhledat příslušný informační pramen v počítačovém katalogu, který je budován v systému TINLIB od roku 1993, k vyhledávání publikací starších slouží klasické lístkové katalogy.

Studijní místa, kterých je celkem 120, jsou řešena formou jakési šesti- nebo třímístné buňky, každé studijní místo má vlastní osvětlení, u vybraných míst je zajištěno i napojení na počítačovou síť. Mezi těmito stoly jsou na nízkých pojízdných regálech umístěny příručky, slovníky atd. oborově rozčleněné.

Při dalším rozvoji služeb poskytovaných Ústřední knihovnou Právnické fakulty MU je třeba klást důraz na rozvoj jejich počítačového zabezpečení. V I. čtvrtletí roku 1997 by měly být knihovně dodány nové počítače, plánováno je zakoupení dalšího a sice výpůjčního modulu systému TINLIB, který zajistí nové, moderní a rychlejší výpůjční služby.